

Спеціалізованій вченій раді ДФ 26.055.061
Державного торговельно-економічного
університету,
02156, м. Київ, вул. Кіото, 19

ВІДГУК

*офіційного опонента на дисертаційну роботу
Вівсюк Ірини Олександрівни
на тему «Економічний потенціал підприємства готельного
господарства»,
подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю 051 – Економіка*

Актуальність теми дисертаційної роботи

Кризові явища, такі як всесвітня пандемія коронавірусу та повномасштабне вторгнення агресора на територію України, зумовили сферу гостинності функціонувати в нових реаліях та швидко приймати рішення щодо реорганізації діяльності підприємств готельного господарства. Для ефективної діяльності готельних підприємств та збереження їх позицій на ринку варто удосконалювати та здійснювати пошук інноваційних рішень теоретичного та прикладного характеру, спрямованих на реструктуризацію економічного потенціалу, методичного інструментарію його оцінювання та шляхи вирішення негативних наслідків кризових явищ.

Таким чином, тема «Економічний потенціал підприємства готельного господарства» є актуальною, оскільки відображає реалії, що вимагають нового інструментарію, який дозволить проводити детальне дослідження, одержувати достовірну і повну інформацію про стан та можливості підприємства готельного господарства, що є основою для генерування та прийняття ефективних управлінських рішень.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дисертаційну роботу виконано відповідно до плану науково-дослідних робіт кафедри туризму та рекреації Державного торговельно-економічного університету («Управління репутацією туристичної дестинації» (номер державної реєстрації 0121U111296)) та кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Вінницького торговельно економічного інституту Державного торговельно-економічного університету «Конкурентоспроможність закладів ресторанного господарства: теоретичні та прикладні аспекти» (номер державної реєстрації 0121U100369)).

Ступінь обґрунтованості наукових результатів, висновків дослідження

Представлені у дисертації Вівсюк І.О. наукові положення, висновки та рекомендації є достатньо обґрунтованими, що обумовлено систематизацією значної кількості наукових публікацій щодо потенціалу підприємства, економічного потенціалу підприємства, його структуризації та методів оцінювання. Інформаційну базу становлять наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених, матеріали та статистичні дані Державної служби статистики України, фінансова звітність підприємств готельного господарства.

Основні положення, висновки та рекомендації теоретичного та практичного характеру є обґрунтованими, логічними та достовірними.

Аналіз дисертаційної роботи, розроблених і представлених наукових результатів дозволяє зробити висновок про достатній ступінь їх новизни, обґрунтованості та відповідність дисертації Вівсюк І.О. спеціальності 051 – Економіка.

Достовірність основних наукових положень, висновків дослідження

Достовірність наукових положень, висновків дослідження, що містяться в дисертаційній роботі є достатньою. Наукова проблема досліджена автором комплексно, що підтверджується аналізом статистичних та аналітичних даних щодо діяльності підприємств готельного господарства та результативності використання їх економічного потенціалу, а також наукових праць провідних вітчизняних та зарубіжних науковців.

Вагомість наукових висновків та досліджень дисертації підтверджуються документами про впровадження у діяльність готельних підприємств та громадської організації «ВАГ «ХЛІБСІЛЬ»», у освітній процес Вінницького торговельно-економічного інституту ДТЕУ, а також опублікованими працями та апробацією результатів наукового дослідження на конференціях.

Наукова новизна результатів дослідження

Наукова новизна дисертаційного дослідження полягає у вирішенні актуальних наукових питань теоретичного обґрунтування та розроблення практичних рекомендацій щодо управління економічним потенціалом підприємства готельного господарства, що є основною метою дослідження.

Поставлену мету дисертаційного дослідження досягнуто та отримано результати, для яких характерною є наукова новизна.

Автором удосконалено структуру економічного потенціалу підприємства готельного господарства, зважаючи на сферу діяльності досліджуваних підприємств, доповнивши репутаційною компонентною, складовими якої є позитивний імідж підприємства, висока якість обслуговування, споживча лояльність, що дозволяє забезпечити конкурентоспроможні позиції на ринку готельних послуг та підвищити обсяги діяльності та фінансових результатів (с.49-51).

Удосконалено науково-методичний підхід щодо визначення інтегрального показника економічного потенціалу підприємства готельного господарства, який, на відміну від існуючих, базується на оцінюванні компонент (фінансової, кадрової, маркетингової, виробничо-експлуатаційної та репутаційної), що дає змогу встановити вплив кожної на рівень економічного потенціалу (с. 61; 211). Також, у дисертаційному дослідженні здійснено удосконалення науково-методичних підходів до оцінювання результативності використання економічного потенціалу підприємства готельного господарства, що дозволяє прогнозувати показники розвитку підприємства готельного господарства в умовах турбулентного зовнішнього середовища (с.60-62).

Заслуговують на увагу й удосконалені науково-методичні засади визначення рівня стресостійкості підприємства готельного господарства, які, на відміну від існуючих, ґрунтуються на оцінюванні фінансової, операційної та репутаційної компонент стресостійкості економічного потенціалу підприємства готельного господарства, що дозволяє визначати наявність диспропорцій у розвитку економічного потенціалу (с. 143-147).

Автором доповнено стратегії розвитку економічного потенціалу підприємства готельного господарства («стійка», «адаптивна» та «стресова»), які ґрунтуються на основі матричного моделювання рівнів компонент стресостійкості, що дозволяє розробити сценарії подальшого розвитку підприємства готельного господарства і відповідні заходи для адаптації підприємства до кризових ситуацій (с. 172-174).

Доповнено понятійний апарат визначеннями: «економічний потенціал підприємства готельного господарства» як здатність підприємства до оптимізації сукупності ресурсів і можливостей для ефективного функціонування, досягнення економічної мети та підвищення рівня конкурентоспроможності на ринку готельних послуг шляхом формування економічної стресостійкості до впливу внутрішніх та зовнішніх факторів (с.36); «стресостійкість економічного потенціалу підприємства готельного

господарства» як здатність підприємства протистояти труднощам, кризам, протидіяти економічним проблемам та несприятливим факторам у нестабільних умовах без суттєвого впливу на його фінансову стійкість, функціонування та здатність забезпечувати прибуток і задовольняти потреби споживачів (с. 38).

У дисертації розвинуто питання моделювання прогнозних значень інтегрального показника економічного потенціалу шляхом побудови для кожного з досліджуваних підприємств готельного господарства індивідуальної регресійної моделі, яка враховує тенденцію до зміни інтегрального показника економічного потенціалу та надає можливість розробити превентивні заходи щодо збереження та зміцнення економічного потенціалу (с. 128-133).

Автором здійснено моделювання процесу управління економічним потенціалом підприємства готельного господарства шляхом побудови імітаційної моделі стресостійкості економічного потенціалу підприємства готельного господарства, яка дає можливість визначити взаємозв'язок між факторами і компонентами, що впливають на рівень спроможності підприємства готельного господарства долати кризові явища (с. 149-166).

Повнота викладення матеріалу в наукових публікаціях, зарахованих за темою дисертації

Основні результати дисертаційного дослідження опубліковані автором у 17 наукових працях, у тому числі: 1 стаття у співавторстві у періодичному виданні наукометричної бази Scopus, 1 стаття у співавторстві у періодичному виданні наукометричної бази Web of Science, 1 стаття у співавторстві у періодичному науковому виданні інших держав, що входить до ЄС, 4 статей у наукових фахових виданнях (2 з них у співавторстві), 2 статті у збірниках наукових праць та 8 тез доповідей на міжнародних, всеукраїнських наукових конференціях.

Зауваження та дискусійні положення дисертації

Відзначаючи позитивні сторони дисертаційного дослідження, слід звернути увагу на певні зауваження та дискусійні положення, а саме:

1. У п. 2.2 автор визначає сукупність факторів, які впливають на формування економічного потенціалу підприємств готельного господарства, проте ці фактори впливу є нестабільними та непостійними, враховуючи наслідки пандемії COVID-19 та військову агресію росії проти України. Доцільно було б здійснити поділ цих факторів на постійні та змінні.

2. Потребує уточнення вибір факторів, що покладені в основу регресійних моделей та можливості їх адаптації до нових реалій, враховуючи фактор затяжної військової агресії. Так, можливим є доповнення чинників впливу на економічний потенціал підприємства готельного господарства у зв'язку зі зміною економічної політики країни в післявоєнний період для моделювання прогнозних значень інтегрального показника економічного потенціалу (с. 129).

3. Варто було більше дослідити засоби інформаційно-комунікативних технологій, які впливають на стресостійкість економічного потенціалу підприємства готельного господарства. У роботі є моменти, які включають та зазначають ці аспекти, але не в повній мірі, оскільки саме репутаційна компонента відображає думку споживачів та контрагентів, яка формується під впливом соціальних мереж (с. 143-144).

4. У п. 3.3 докладно розроблено стратегії розвитку економічного потенціалу підприємств готельного господарства, які ґрунтуються на комбінуванні різних рівнів складових стресостійкості економічного потенціалу, але не запропоновано шляхи та порядок їх реалізації, доцільним було б запропонувати для кого саме рекомендовані ці стратегії, хто саме має займатися їх впровадженням та регулюванням.

Разом із тим, вищезгадані зауваження мають дискусійний характер та не впливають на загальну наукову цінність дисертаційного дослідження та її

позитивну оцінку, а згадана суперечність свідчить, що робота є актуальною.

Дотримання принципів академічної доброчесності

Положення дисертаційної роботи не містять текстових запозичень інших авторів без посилання на відповідне джерело. Дисертація та наукові публікації виконані автором із дотриманням принципів академічної доброчесності.

Відповідність дисертації вимогам, що пред'являються до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії

Дисертаційна робота Вівсюк Ірини Олександрівни на тему «Економічний потенціал підприємства готельного господарства» є завершеною науковою працею, що містить нові обґрунтовані наукові результати. Робота за змістом відповідає темі дисертації та встановленим вимогам, відповідно до «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року №44.

Загальна оцінка дисертаційної роботи

Дисертаційне наукове дослідження Вівсюк Ірини Олександрівни на тему «Економічний потенціал підприємства готельного господарства» є завершеною науковою роботою на актуальну тему, яка має наукову та практичну цінність. Мета дослідження досягнута та відповідає змісту роботи. Отримано нові наукові результати, які є обґрунтованими та доведеними до практичного впровадження.

Дисертаційна робота Вівсюк Ірини Олександрівни відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року №44, а її автор, Вівсюк Ірина Олександрівна, заслуговує на присудження ступеня доктора філософії зі спеціальності 051 – Економіка.

Офіційний опонент:

завідувач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Уманського національного університету садівництва, доктор економічних наук, професор

Людмила ТРАНЧЕНКО

Підпис *Людмила Транченко*
ЗАСВІДЧУЮ
Наукальник відділу кадрів Уманського НУС
Людмила Транченко
"10" 2024 р.

